

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
im. Ł. Górnickiego
w Białymstoku

GŁOS

BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
Województwa Białostockiego

BIULETYN
INFORMACYJNO—METODYCZNY

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Łukasza Górnickiego
w Białymstoku

GŁOS

BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY

Białystok 1993

nr 3

Redaguje

zespół pracowników
Działu Metodyki Bibliotecznej
i Doskonalenia Kadr
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im.Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im.Ł.Górnickiego
15-950 Białystok, ul.Kilińskiego 16
tel.416-689 lub 326-436 w.9

SPIS TREŚCI

	str
1. Zofia Olizarowicz	
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Czarna Białostocka	2
2. Walentyna Siniakowicz	
- Życie z Samorządem	4
3. Regina Witosław	
- Kontrola zbiorów bibliotecznych Cz. 2	7
4. Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
- Konkurs "Literackie spotkania młodych"	11
5. Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
- "Krasnoludki są na świecie". Zestaw konkursów	17
6. Kącik amatora	26
7. Kronika ważniejszych wydarzeń	27

Koleżanki i Koledzy!

W 1992 roku próbowaliśmy przekazać w biuletynie "Głos bibliotek" niektóre informacje o sytuacji bibliotek publicznych w naszym województwie. Zachęcaliśmy do pisania o waszych problemach, osiągnięciach i nowych inicjatywach. Niestety z przyczyn dla nas nieznanych nie nawiązaliście kontaktu.

Z naszego rozpoznania wiemy, że jest wiele spraw i problemów, o których moglibyście pisać do "Głosu". Taka wymiana myśli, poglądów, informacji o bibliotekarzach i bibliotekach może być pomocna w wyeliminowaniu błędów, w naśladowaniu nowych efektywnych działań na rzecz rozwoju czytelnictwa.

Na pewno warto przedstawić sylwetki zasłużonych twórców rodzimych jak również informacje o ciekawszych imprezach odbywających się w waszych placówkach itd. Chcemy też zaproponować stałą rubrykę p.n. "Życie z samorządem" w której przedstawiłobyśmy aktualne wydarzenia, opinie o wzajemnej współpracy. Następną propozycją jest "kącik amatora". Bardzo cieszymy się, że wśród bibliotekarzy mamy osoby amatorsko uprawiające twórczość poetycką. Myślimy, że są też bibliotekarki które mają swoje hobby, np. zajmują się malowaniem, haftciarstwem. Zapraszamy do przedstawienia się w naszym "kąciku".

Z okazji Dnia Bibliotekarza w miesiącu maju chętnie zaprezentujemy Waszą twórczość na wspólnym spotkaniu.

W tym numerze zapoczątkujemy prezentację bibliotek publicznych - przedstawiając ich historię. Materiały zostały opracowane przez pracujących tam bibliotekarzy.

Przepraszamy, że informacje są różnie opracowane, ale nie proponowaliśmy żadnego schematu.

W następnym numerze "Głosu" zapoznamy z początkami bibliotekarstwa publicznego w Białymstoku.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
MIASTA I GMINY
CZARNA BIAŁOSTOCKA
rok założenia 1949

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Czarnej Białostockiej rozpoczęła działalność po uroczystym otwarciu w dniu 16 stycznia 1949 roku. Nosiła wtedy nazwę Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnej Wsi Stacja. W latach pięćdziesiątych funkcjonowała pod szyldem Publicznej Biblioteki Osiedlowej w Czarnej Wsi Stacja, w latach sześćdziesiątych jako Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej, zaś od 1972 roku nosi nazwę: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Czarnej Białostockiej.

W 1960r. w skład organizacyjny Biblioteki weszła Filia Biblioteczna w Czarnej Wsi Kościelnej, a od 1972r. Oddział Dziecięcy w mieście. Utworzona w 1984r. filia w mieście obsługiwała niewielu czytelników i w 1991r. została zlikwidowana. Zbiory i częściowo czytelników tej placówki przejęła BPMiG.

Permanentnym problemem Biblioteki były warunki lokalowe. Zmieniano je 16 razy w tym wielokrotnie na gorsze. Dopiero dzięki ostatniej przeprowadzce w 1991r. lokal spełnia wymogi biblioteczne, czego efektem jest duży wzrost czytelnictwa w mieście.

Praca w Bibliotece nie była zbyt atrakcyjna, bo do 1976r. zanotowano aż 17 kierowników. Dopiero p.Stanisława OstroUCH, zatrudniona w 1976r., przepracowała na tym stanowisku 15 lat, to jest do chwili przejścia na emeryturę. Od 1991r. kierownikiem BPMiG jest Zofia Olizarowicz posiadająca wyższe kwalifikacje bibliotekarskie. Najdłuższym, bo blisko dwudziestoletnim stażem w tej Bibliotece legitymuje się p.Krystyna Kadłubańska, starszy bibliotekarz, kierownik Oddziału Dziecięcego. Objęła to stanowisko po p.Krystynie Rosiak, która kierowała pracą Oddziału od chwili jego utworzenia do roku 1991.

Lata 1991/1992 należy uznać za przełomowe w dziejach Biblioteki. W tym czasie, poza dotychczasowym lokalem, Biblioteka otrzymała oczekiwany od lat telefon. Zakupiono też dwa komputery, które zainstalowane w połączeniu sieciowym obsługują wypożyczalnię dla dorosłych i dla dzieci. Rozpoczęto prace nad komputerowym katalogiem zbiorów.

Zbiory biblioteczne, zapoczątkowane tzw. zakupem centralnym, uzupełniane w ciągu lat drogą kupna, były wielokrotnie selekcjonowane i liczą obecnie ponad 25 000 vol.

Opracowała: mgr Zofia Olizarowicz

W bieżącym roku za zasługi w uoowszechnianiu czytelnictwa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej otrzymała Honorowy Dyplom Ministra Kultury i Sztuki.

(red)

ŻYCIE Z SAMORZĄDEM

W województwie białostockim działa ogółem 140 bibliotek publicznych miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Od 1989 roku liczba ich zmniejszyła się o 34. Z w/w liczby bibliotek - 132 podporządkowane są bezpośrednio samorządom lokalnym. Zlikwidowano 560 punktów bibliotecznych działających na wsiach.

W bieżącym roku szykuje się dalsza ich likwidacja.

Wiemy, że nie należy groźby zawistej nad naszymi placówkami lekceważyć, a jak życie wskazuje szybko przystąpić do harmonogramu wyjaśniającego - obronnych działań.

W bieżącym roku w miesiącu marcu rady miejskie, gminne i miejsko-gminne przystąpiły do rozpatrywania i zatwierdzania budżetu na 1993 rok. Swoje projekty składali kierownicy bibliotek publicznych naszego województwa. Jedne projekty zostały zaakceptowane inne zdaniem niektórych radnych okazały się za zbyt duże. Nakazywano ich ograniczenie m.innymi przez likwidację filii bibliotecznych, likwidację etatów, zmniejszenia godzin pracy pracowników, uzyskiwanie większych dochodów własnych.

Co do oszczędności i zabiegów o fundusze pozabudżetowe, to od dawna sygnały te były w centrum zainteresowania kierowników i dyrektorów bibliotek z niezłymi jak się wydaje wynikami, np. Miejska Biblioteka Publiczna w Bielsku Podl. wypracowała - 56 mln zł, Miejska Biblioteka Publiczna w Hajnówce - 52 mln zł, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Mońkach - 9 mln zł, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Łoach - 15 mln zł, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Białymstoku - 200 mln zł.

Uzyskano je głównie z prowadzenia księgarni, bądź wynajmu lokali. Wiele bibliotek publicznych pozyskało środki pieniężne od czytelników. I tak biblioteki w terenie zebrały w 1992r. 24 mln zł na zakup nowości wydawniczych a w m. Białymstoku 69.509.000 zł.

W sytuacji kiedy jest brak pieniędzy na wszystko; oświatę, zdrowie kierownicy bibliotek gminnych, miejsko-gminnych / nie należy się dziwić / zabiegają o interwencję do Sejmiku Wojewódzkiego, dyrektora Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. I co z tego wynika? - muszą liczyć się z tym, że interwencja taka może dać niewiele, bo władze samorządowe bardzo nie lubią gdy administracja państwowa wtyka nos w samorządowe kompetencje.

I wreszcie ostatnia deska ratunku to protest zainteresowanych działalnością bibliotek publicznych - członków Koła Przyjaciół Biblioteki, indywidualnych czytelników. Posłużyć się tu przykładem. WBP została poinformowana, że Rada gm.Boćki zamierza podjąć decyzję o likwidacji 3 filii bibliotecznych działających na wsi Andryjanki, Nurzec i Śnieżki. Jest to zadanie gminy: utrzymywać placówki kultury, którymi są również biblioteka gminna, jej filie biblioteczne i punkty biblioteczne. Te ostatnie zostały już zlikwidowane rok temu, chociaż ich utrzymanie kosztowało gminę przysłowiowy grosz, gdyż prowadzone były raczej społecznie. W dniu 23 marca b.r. pojechała więc na obrady sesji gminy Boćki, aby prosić radnych a to by pozytywnie rozpatrzyli prośbę mieszkańców wsi Andryjanki i Nurzec o pozostawienie działających tam filii bibliotecznych przedstawiając opinię merytoryczną o ich działalności. Uzasadniałam także potrzebę ich istnienia chociażby ze względu na liczbę dzieci i młodzieży korzystających ze wspomnianych wyżej placówek / 70% czytających to dzieci i młodzież /. Ktoś może zarzucić, że są biblioteki szkolne. Zgoda. Ale w przypadku bibliotek publicznych one mają do spełnienia inną funkcję. Uzupełniają lub poszerzają wiedzę podręczników, udzielają pomocy do samodzielnego przygotowywania wypracowań referatów, zagadnień do dyskusji na zajęcia lekcyjne itd. Otóż dyskusja n.t. czy likwidować filie biblioteczne czy też nie trwała 4 godziny i przebiegała w dość nerwowej atmosferze. Oczywiście poszczególni członkowie rady mieli różne poglądy. Utworzyły się dwie frakcje. Dwukrotnie głosowano. Zwolennicy tezy, że należy liczyć się ze zdaniem mieszkańców wsi i utrzymać filie biblioteczne - przegrali.

Sensowane zaś rozwiązanie chroniące przed likwidacją filii bibliotecznej niezbędnej w odległej dzielnicy od centrum miasta i siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej znaleźli radni z m. Bielska Podlaskiego. Podjęli decyzję o orzeczeniu filii do lokalu przedszkola wykorzystując wolną powierzchnię, a tym samym pomniejszyli koszty utrzymania placówek będących w gestii Samorządu.

Można więc znaleźć jak się chce kompromisowe rozwiązanie. Z takiej szansy nie skorzystali Radni z Bociek.

Doświadczenia nie osłaniają bibliotekarzy normatywy - pracownicy bibliotek publicznych, a szczególnie ich kierownicy muszą być psychicznie przygotowani na różne niespodzianki. Incydenty takie mamy nadzieję, że nie wynikają ze złej woli i świadomego działania Rady, lecz z niedostatecznego zrozumienia problemu.

Dyrektor

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Ł. Górnickiego w Białymstoku

mgr Walentyna Siniakowicz

KONTROLA ZBIORÓW BIBLIOTECZNYCH
/ s c o n t r u m /

Cz. 2

Metody przeprowadzania kontroli księgozbioru:

I. Za pomocą katalogu topograficznego

Katalog topograficzny pozwala na dokładne przeprowadzenie kontroli zbiorów, a także ujawnienie i zlikwidowanie wszystkich pomyłek i błędów jakie istnieją w zbiorach bibliotecznych i w dokumentacji. Katalog topograficzny może być utworzony w dwojaki sposób:

- poprzez spisanie na kartki numerów inwentarzowych, autora, tytułu, sygnatury na podstawie książek inwentarzowych,
- z kartek skontrolowanych sporządzonych podczas skontrum za pomocą spisu na kartkach.

Układ katalogu powinien być taki sam jak układ książek na półkach. Powinien być także uzupełniany zapisami pozycji wpływającymi do biblioteki przy jednoczesnym usuwaniu pozycji spisanych na ubytki.

Za pomocą katalogu topograficznego możemy co roku sprawdzać część księgozbioru, tak aby w okresie przewidzianym instrukcją skontrolować całość.

Kontrolę zbiorów przeprowadza się w następujący sposób:

- jedna osoba podaje numer inwentarzowy książki z półki, nazwisko autora i tytuł książki /pierwszy wyraz/, a druga osoba wyciąga odpowiednią kartkę z katalogu topograficznego, sprawdza zgodność danych i pisze na niej literę P / książka na półce/.

Ponieważ układ katalogu topograficznego odpowiada układowi książek na półkach, wymienione czynności może wykonywać kilka par przy różnych działach księgozbioru.

Po sprawdzeniu książek znajdujących się na półkach składamy kartki w odpowiednio do tego celu przeznaczone miejsce i następnie sprawdzamy książki znajdujące się u czytelników, w punktach bibliotecznych, a także u introligatora.

Postępujemy w identyczny sposób jak przy sprawdzaniu książek na półkach wpisując na kartkach odpowiednie oznaczenia literowe / np. C - czytelnik, W - punkt biblioteczny, I - introligator/.

Kartki, które pozostaną - to książki brakujące w bibliotece. Kartki w poszczególnych grupach / półka, czytelnik, punkty biblioteczne, intrologator/ układamy numerycznie a następnie odznaczamy na arkuszach skontrolowanych umownymi symbolami lub ukośnymi kreskami /każdy rodzaj innym kolorem /.

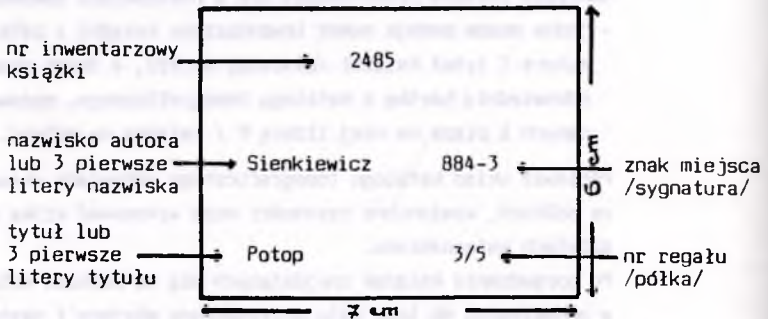
Po skontrum katalog topograficzny należy ponownie ułożyć zgodnie z ustawieniem książek na półkach.

II. Biblioteki, które nie posiadają katalogu topograficznego mogą przeprowadzić kontrolę księgozbioru za pomocą spisania książek z półek na kartki.

W tym przypadku należy:

- przygotować kartki skontrolowe w liczbie równej liczebności księgozbioru / z zapasem /; w tym celu można wykorzystać karty katalogowe przecięte na połowę / nieprzydatne do katalogu/
- ponumerować kolejno wszystkie regały od 1 do x przypinając pinezką karteczki z odpowiednim numerem.

Książki z półek spisujemy na kartki wg podanego wzoru:

Następnie spisujemy na kartki książki znajdujące się u czytelnika, w punktach bibliotecznych i u intrologatora. W miejsce nr regału i półki wpisujemy odpowiednie oznaczenie literowe łamane przez nr czytelnika czy punktu np C/124, P/1.

Po spisaniu wszystkich książek układamy kartki numerycznie w poszczególnych grupach / półka, czytelnik, punkty biblioteczne, intrologator / oddzielając poszczególne grupy rozdzielaczami i umieszczamy je w przygotowanych pudełkach.

Następnie sprawdzamy z księgami inwentarzowymi księgozbioru aby porównać, czy naniesione na kartki dane są zgodne z zapisami w księgach / autor, tytuł, numer książki /.

Ułożenie kartoteki numerycznie i sprawdzenie z inwentarzem pozwoli dotrzeć nam do wszelkich pomyłek, wychwycić podwójne numery książek i tzw. "czeskie błędy".

Po sprawdzeniu całej kartoteki utworzonej przy kontroli zbiorów nanosimy numery inwentarzowe na arkusze kontroli / każdą grupę innym symbolem lub kreską ukośną o różnych kolorach/.

III. Przy użyciu arkuszy kontroli

Mając przygotowane i ponumerowane arkusze kontroli w pierwszej kolejności nanosimy ubytki / patrz: Głos nr 2 s. 43 /.

Następnie nanosimy numery:

- książek z półek,
- książek znajdujących się w punktach bibliecznych,
- z kart czytelnika i kart książek.

Na arkuszach skontrolowanych, poszczególne grupy książek odznaczamy znaczkami umownymi, np. kreskami ukośnymi w kilku kolorach. Gdy przy jakimś numerze musimy postawić znaczek po raz drugi, staramy się natychmiast wyjaśnić przyczynę.

Po spisaniu wszystkich numerów z książek i dokumentów, pozostające na arkuszach numery pozycji bez znaczka są brakami. Jeszcze raz, sprawdzając w księdze inwentarzowej autora i tytuł książki, szukamy na półkach i w dokumentach brakujących pozycji.

Końcowym etapem skontrolum jest podliczenie arkuszy, sporządzenie wykazu braków względnych i bezwzględnych oraz przygotowanie protokołu z kontroli księgozbioru

IV. Przez bezpośrednie porównanie zapisów inwentarzowych z rzeczywistym stanem

Tą metodą można przeprowadzić kontrolę księgozbioru w przypadku numerycznego ustawienia książek w magazynach bibliotecznych. Wówczas inwentarz biblioteczny pełni funkcję katalogu topograficznego.

Należy jednak pamiętać, że w czasie przeprowadzania skontrum nie należy umieszczać w księgach inwentarzowych żadnych adnotacji, uwag i podpisów.

Wybór sposobu prowadzenia skontrum uzależniamy od:

- wielkości księgozbioru,
- okresu, jaki upłynął od ostatniego skontrum,
- stanu biblioteki, w której organizujemy skontrum.

Skontrum na arkuszach przeprowadzamy w dobrze prowadzonej bibliotece, gdzie kontrole księgozbioru są częste.

Skontrum na kartkach możemy przeprowadzić:

- w bibliotece, w której już kilka razy kolejno było przeprowadzane skontrum na arkuszach
- w bibliotece, której nie znamy lub w stosunku do której mamy zastrzeżenia co do dokładności i skrupulatności w jej prowadzeniu.

Sprostowanie

W poprzednim numerze "Głosu" w artykule o kontroli księgozbioru wkradł się błąd. W punkcie 1 na str. 41 w pierwszym członie zdania powinno być nabytków / zamiast ubytków /.

Opracowała: Regina Witosław

Konkurs "Literackie spotkania młodych"

Konkursy czytelnicze organizowane przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Białymstoku stały się już tradycją. Ich tematyka jest różnorodna. Zawsze jednak związana z książką, czytelnictwem i bibliotekami.

Podsumowany w czerwcu b.r. konkurs pn. "Literackie spotkania młodych" był kolejnym, ogłoszonym przez WBP.

Jak zwykle był to konkurs wieloetapowy. Zwycięzcy eliminacji środowiskowych wzięli udział w podsumowaniu wojewódzkim. Trwał od czerwca 1992 r. do czerwca roku bieżącego. Przeznaczony był dla dzieci ze szkół podstawowych - czytelników bibliotek publicznych w Białymstoku i województwie. Zadanie uczestników polegało na napisaniu i "wydaniu" własnej książki. Założeniem konkursu było zainteresowanie uczestników książką i jej budową, edytorstwem, podstawami wiedzy z zakresu teorii literatury oraz oczywiście zacieśnienie kontaktów bibliotek publicznych ze szkołami.

Możliwość zaorezentowania własnej twórczości przed szerszą publicznością to okazja, która przyciągnęła wielu uczestników. Powstały ciekawe prace. Rodzaje i gatunki literackie "książeczek" nadesłanych do WBP były zróżnicowane. Obok krótkich opowiadań i baśni znalazły się wiersze, opowieści i komiksy.

Najwięcej prac napłynęło do WBP z bibliotek publicznych miasta i gminy Łapy oraz z Filii Bibliotecznej Nr 8 na Osiedlu Słoneczny Stok w Białymstoku. Nadesłano też próby twórczości dziecięcej z miejsko-gminnych bibliotek w Sokółce, Supraślu, Zabłudowie, Drohiczyń, Czarnej Białostockiej, gminnych w Gródku i Korycinie, miejskiej w Bielsku Podlaskim, Filii Bibliotecznej w Rudce oraz filii bibliotecznych nr 1,9 i 13 w Białymstoku.

Większość prac reprezentowała wysoki poziom zarówno od strony wartości "literackich", jak i "plastycznych". W skład komisji oceniającej "książeczki" weszli: krytyk literacki Waldemar Smaszcz oraz bibliotekarki: Ewa Ziniewicz-Siergiejko z WBP, Teresa Mierzyńska z Filii Nr 8 w Białymstoku i Barbara Bajda z MGBP w Łapach.

W finale postanowiono nagrodzić i wyróżnić 30. dzieci. Nagrodami były oczywiście książki. Ufundowała je WBP.

Autorami najciekawszych prac okazali się uczestnicy z Białegostoku i Łap. Najwyższe miejsca przypadły w udziale m.in. Agacie Lewczuk z Białegostoku w dziedzinie poezji, a Justynie Kowalczyk z Łap oraz Magdalenie Życkiej z Białegostoku w dziedzinie prozy. Uznaniem komisji wzbudził też komiks autorstwa Michała Masłowskiego z Białegostoku wykonany na poziomie profesjonalnym. Wśród dzieci najmłodszych tytuł najlepszej ilustratorki zdobyła 5-letnia Dominika Kuta również z Białegostoku, której "tęczowe koty" wzbudziły zachwyt jury. Niektóre nagrodzone prace zostaną skierowane na ogólnopolski konkurs twórczości dzieci im. Agnieszki Bartol organizowany przez WBP w Pile.

Na imprezie podsumowującej w klubie "Mozaika" przy ul. M. Curie-Skłodowskiej w Białymstoku spotkali się finaliści konkursu, czytelnicy i bibliotekarze bibliotek publicznych oraz dzieci z osiedla "Piaski", na terenie którego zlokalizowana jest "Mozaika".

Imprezę uświetnił występ zespołu dziecięcego "Słońce w kapeluszu" prowadzonego przez panią Helenę Mieszkuniec. Uczestnicy wysłuchali też recytacji fragmentów nagrodzonych "książek" w wykonaniu uczennic ze Szkoły Podstawowej Nr 12 w Białymstoku.

Finaliści konkursu

" Literackie spotkania młodych "

Dzieci starsze

Poezja

I. Rejestr własnych przemyśleń:

- I miejsce Agata Lewkowska Filia Nr 9 Białystok
II miejsce Katarzyna Brzyska Filia Nr 1 Białystok
III miejsce Agnieszka Szczęsnowicz GBP Korycin
wyróżnienie Anna Roszkowska MGBP Łapy

II Wiersze dla dzieci autorstwa dzieci:

- I miejsca nie przyznano
II miejsce Magdalena Sporna MGBP Łapy
oraz
Agnieszka i Michał Łoś Filia Nr 8 Białystok
wyróżnienie
Karolina Łapińska MGBP Łapy

Komiksy

- I miejsce Michał Masłowski Filia Nr 13 Białystok
wyróżnienie Jacek Zabłocki GBP Gródek

Proza

I Źapis codzienności

- I miejsce Justyna Kowalczuk MGBP Łapy
II miejsce Magdalena Życka Filia Nr 1 Białystok
wyróżnienie Urszula Ostynowicz MGBP Czarna Białostocka

II Tworzenie wzorów osobowych

- wyróżnienie Anna Grynczel Filia Biblioteczna
Kamionka Stara gm.Sokółka

III Kreacja fikcji literackiej

I miejsce Karol Kułak MGBP Sokółka

II miejsce Aneta Wnorowska MGBP Łaoy

IV Kreacje baśniowe

wyróżnienie Julia Szymczuk MGBP Drohiczyn

Dzieci młodsze

Proza

I Zapis codzienności

I miejsce Monika Stocka Filia Nr 8 Białystok

II miejsce Iza Dolata Filia Nr 9 Białystok

III miejsce Małgorzata Pacholska Filia Biblioteczna

Dojlidy gm. Zabłudów

wyróżnienie Katarzyna Kasacka Filia Bibl. Nr 8 Białystok

wyróżnienie klasa II "b" ze Szkoły Podstawowej Nr 2

Filia Bibl. Nr 8 Białystok

II Kreacje baśniowe

I miejsce Ewa Jabłońska i Elżbieta Gutowska

Wierobie gm. Gródek

II miejsce Karolina Kuta Filia Nr 9 Białystok

III miejsce Elżbieta Makowska MGBP Łapy

wyróżnienie Milena Korolczuk MGBP Zabłudów

wyróżnienie Iza Cwalińska MGBP Łapy

Opracowanie plastyczne

I miejsce Dominika Kuta Filia Binl. Nr 9 Białystok

Współautorstwo

wyróżnienie Małgorzata Kijak Filia Bibl. Nr 1 Białystok

Pozostałym 5. współautorom prac nagrodzonych i wyróżnio-

Poezja

krążą między nami
dobre duchy kwiatów
lecz nie tych zamordowanych
świętych, zdeptanych, zabitych

duchy kwiatów umarłych
przy zachodzącym słońcu
krążą między nami

najwięcej jest maków
bo żyją tylko jeden dzień
skrzydlate maki
zменяją się w słodkie,
pachnące, trochę lepkie
pocałunki

/ Agata Lewkowska /

Odbicie

Mamo
Nic na to
Poradzić
Nie mogę
Na to wszystko
Co się we mnie
Dzieje
Przepraszam cię
Ale ja chcę
Być sobą
Nie czyimś
Odbiciem

/ Agnieszka Szczęsnowicz /

Frediemu Mercury

Życie jest autostardą
miłość to tylko jeden pas
który prowadzi do jednego końca
nie ma odwrotu
nie ma zwalniania
gdy wjechałeś na drogę
jedź do końca, wytrwaj
lub wróć na tarczy

Ja dojdę
jestem silna
dosięgnę gwiazd

/ Agata Lewkowska /

Proza

Nagle za drzwiami usłyszeliśmy skomlenie. Otworzyliśmy drzwi i co się okazało? Psiak. Oj, wcale nie psiak tylko duży pies. Nie, psiak. Psiak. No dobra, nie kłóćmy się. [...]

Tęgo psa czy tam psiaka nazwiemy kundlem, aby się nie kłócić, dobra? Dobra.

No więc wzięliśmy go na swą odpowiedzialność, bo te cykory Jolka i Tomek nawet słyszeć nie chcieli o kundlu, którego schowaliśmy do szafy.

Wcale nie dostaliśmy za zniszczone spodnie taty. Nawet więcej. Możemy psa, przepraszam - kundla zatrzymać. Jest teraz takim samym domownikiem jak i my. A te spodnie i tak były na tatę za małe.

/ Justyna Kowalczyk, fragment
pamiętnika "Tomek, Jolka i Reszta"

KRASNOLUDKI SĄ NA ŚWIECIE - zestaw konkursów

UWAGI METODYCZNE

Impreza p.h. "Krasnoludki są na świecie" przeznaczona jest dla uczniów klas czwartych. Udział w niej mogą wziąć również dzieci nieco młodsze lub starsze, które przeczytały książkę M.Konopnickiej "O krasnoludkach i sierotce Marysi".

W zależności od warunków lokalowych, ilości uczestników imprezy itd. można wykorzystać wszystkie propozycje lub tylko niektóre z nich. Można również realizację rozłożyć w czasie i poszczególne konkursy przeprowadzić cyklicznie z udziałem tych samych dzieci.

Wybrane pomoce metodyczne mogą też być włączone do programu innych imprez poświęconych znajomości literatury dziecięcej.

Pomoc metodyczna zawiera sześć części:

1. Układanka
2. Imiona krasnoludków
3. Czyje to słowa?
4. Krzyżówka z hasłem
5. Praca plastyczna
6. Opowiadanie "Krasnoludek w moim domu"

Szczegółowe uwagi metodyczne załączone są do każdej z nich.

Proponuje się zakończyć imprezę baleń przebierańców i uatrakcyjnić go dodatkowym konkursem na najbardziej pomysłowe przebranie np. krasnoludka, sierotki Marysi itp. Zwycięzca powinien otrzymać " nagrodę specjalną".

INFORMACJA O AUTORCE

Maria Konopnicka, pseud. Jana Sawa

ur. 23.V.1842r. w Suwałkach, zm. 8.X.1910r. we Lwowie. Poetka, nowelistka, krytyk literacki, tłumaczka.

Rówieśniczka pokolenia pozytywistów, przeszła jednak odmienną drogę rozwojową. Wieloletni pobyt na wsi wpłynął na jej życie się z prostymi ludźmi, przyrodą, kulturą ludową. Umiłowanie tradycyjnych opowieści i pieśni zaprowadziło ją na drogę twórczości dla dzieci, utrzymanej w zupełnie innym stylu niż dotychczasowe filantropijne i moralizatorskie opowiadania, wierszyki i bajki. Pragnęła w sposób zupełnie świadomy wzbogacić twórczość dla dzieci o elementy liryczne,

zdolne wzruszać i kształtować poczucie estetyczne, jak również o motywy ludowych piosenek. Umiała też w sposób żywy, pełen humoru ukazać codzienne życie dzieci, budzić ich wrażliwość na przyrodę i piękno kraju rodzinnego. Wprowadzając te elementy, nawiązywała do poetyki romantycznej, zwłaszcza do poezji Lenartowicza.

Pierwszy utwór Konopnickiej dla małych czytelników to "Jak się dzieci w Bronowie bawiły", opowiadanie drukowane w pracy zbiorowej Świąteźko w 1884r., w którym główną osnowę stanowiły piosenki śpiewane przez nianię, oparte w większości na motywach ludowych. Od 1889 r., pisarka wydała około 20 tomów wierszy. Melodyjne wiersze Konopnickiej zwróciły uwagę kompozytorów. Najbardziej popularny był "Śpiewnik dla dzieci" z muzyką Z.Noskowskiego /1891 r./.

Z myślą o dzieciach pisała również prozę. W 1892 r. wydała "Czytania dla Tadzia i Zosi". Niektóre utwory tej pozycji mają charakter pogadankowy i dzisiaj nie są wznawiane. Najbardziej wartościowe, np. "Franek" lub "Jak to ze lnem było", przypomina się w osobnych wydaniach. Stale wznawiane są także: poemaciki "Na jagody" oraz baśń pisana poetycką prozą "O krasnoludkach i sierotce Marysi".

Twórczość Konopnickiej miała przełomowe znaczenie w rozwoju literatury dla dzieci. Była ona pierwszą autorką, która podniosła tę dziedzinę na wyżyny sztuki.

Wg : Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży, Warszawa 1984

WIERSZ ROZPOCZYNAJĄCY IMPREZĘ

Czy to bajka, czy nie bajka,
Myślcie sobie, jak tam chcecie.
A ja przecież wam powiadam:
Krasnoludki są na świecie.

Naród wielce osobliwy.
Drobny - niby ziarenka w bani:
Jeśli które z was nie wierzy,
Niech zapyta starej niani.

W górach, w jamach, pod kamykiem,
Na zapiecku czy w komorze
Siedzą sobie Krasnoludki
W byle jakiej mysiej norze.

Pod kominkiem czy pod progiem -
Wszędzie ich napotkać można:
Czasem który za kucharkę
Poobraca pieczeń z rożna ...

Czasem skwarków porwie z rynki
Albo liźnie cukru nieco
I pozbiera okruszynki,
Co ze stołu w obiad zlecą.

Czasem w stajni z bicza trzaśnie,
Koniom spląta długie grzywy,
Czasem dzieciom prawi baśnie ...
Istne cuda! Istne dziwy!

Gdzie chce - wejście, co chce - zrobi
Jak cień chyżo, jak cień cicho,
Nie odzegnać się od niego,
Takie sprytne małe lichy!

Zresztą myślcie, jako chcecie,
Czy kto chwali, czy kto gani,
Krasnoludki są na świecie!
Spytajcie się tylko niani.

/wiersz rozpoczynający książkę " O krasnoludkach
i sierotce Marysi" /

Odczytaniem wiersza lub jego fragmentu możemy rozpocząć imprezę. Można też wykorzystać nagranie baśni.

I. UKŁADANKA

1.	Czy to bajka,	czy nie bajka,
2.	Myślcie sobie,	jak tam chcecie.
3.	A ja przecież	wam powiadam
4.	Krasnoludki	są na świecie.
-
5.	Naród wielce	osobliwy.	
6.	Drobny	niby ziarnka	w bani.
7.	Jeśli które z was	nie wierzy,	
8.	Niech zapyta	starej niani.	

Zadanie polega na ułożeniu tekstu pierwszych zwrotek wiersza rozpoczynającego baśń "O krasnoludkach i sierotce Marysi".

Dzieci mogą pracować pojedynczo lub w grupach, gdy jest ich więcej. Każde dziecko / lub grupa dzieci / otrzymuje tekst rozpisany na kartonikach. Wygrywa ten, kto pierwszy ułoży fragment wiersza. W wypadku pracy grupowej każdy członek grupy powinien otrzymać tę samą ilość punktów.

Za każdy bezbłędny wers proponuje się przyznawanie 1 punktu i 2 punkty dodatkowo za poprawne ułożenie całości.

II. IMIONA KRASNOŁUDKÓW

Kto wymieni najwięcej imion krasnołudków?

1. Błystek
2. Koszałek - Opalek
3. Podziomek
4. Modraczek
5. Biedronek
6. Żagiewka
7. Pietrzyk
8. Kozubek
9. Słomiaczek
10. Purchawka
11. Mikuła
12. Pakuła
13. Chwastek
14. Kręzołek
15. Kocie - Oczeko

Uczestnicy wypisują imiona krasnołudków występujących w książce na kartce podpisanej imieniem i nazwiskiem. Za każde właściwie podane imię krasnołudka przyznaje się 1 punkt. Można również pracować w grupach.

III. CZY JE TO SŁOWA ?

1.

- Nasz uczony kronikarz Koszałek - Opalek pójdzie obaczyć, czy już wiosna przyszła.

2.

/króla Błystka/

- Nie dziw się, kochany kolego, mojemu wzruszeniu!
Czuję w tej chwili jakby objawienie moich przeznaczeń:
nawracać zbłąkane gąski - to powołanie moje. Dopomagać
w pasieniu ich sierotkom - to wielki cel mego życia.

/ lisa Sadełki /

3.

- Wielu tu było i wielu prośby swe niosło. I prosili mnie o złoto, o srebro, o poprawę doli. Lecz taki, który by chciał odejść tym, czym był z początku swego, jako to dziecko chce - nie znalazł się tutaj. Niechaj się więc stanie, jak pragniesz!

/ królowej Fatry /

4.

- Nie ten się gniew, kogo praca gniew, tylko ten, co go lenistwo i bieda przygina.

/ Skrobka /

5.

- Jak nie gospodarz, to gospodyni pamiętała o nas. Zawsze w świetlicy na brzeżku ławy były kruszyny chleba i twarogu, zawsze w kubku trochę miodu albo chociaż mleka. Było z czego żyć. A wychodziła gospodyni na ogród pleć albo z sierpem w pole, to się tylko od tego proga obejrzała, z bodni garstewkę prosa wzięła i sypiąc po izbie, mówiła:

Bożęta! Bożęta! Niech który pamięta

O dzieciach, o chacie ... A tu oroso macie!

/ Koszałka - Opałka /

6.

- No, nie bój się, Cyganie! Wstań! Widziałeś moc i siłę naszą, to dość! Teraz znów oto zamieniamy się w drobnych Krasnoludków, a tak doniesiesz nas łatwo. Tylko jedzenia fasuj dużo! Jak najwięcej! Tyle, co dla dużych!

/ Podziomka /

7.

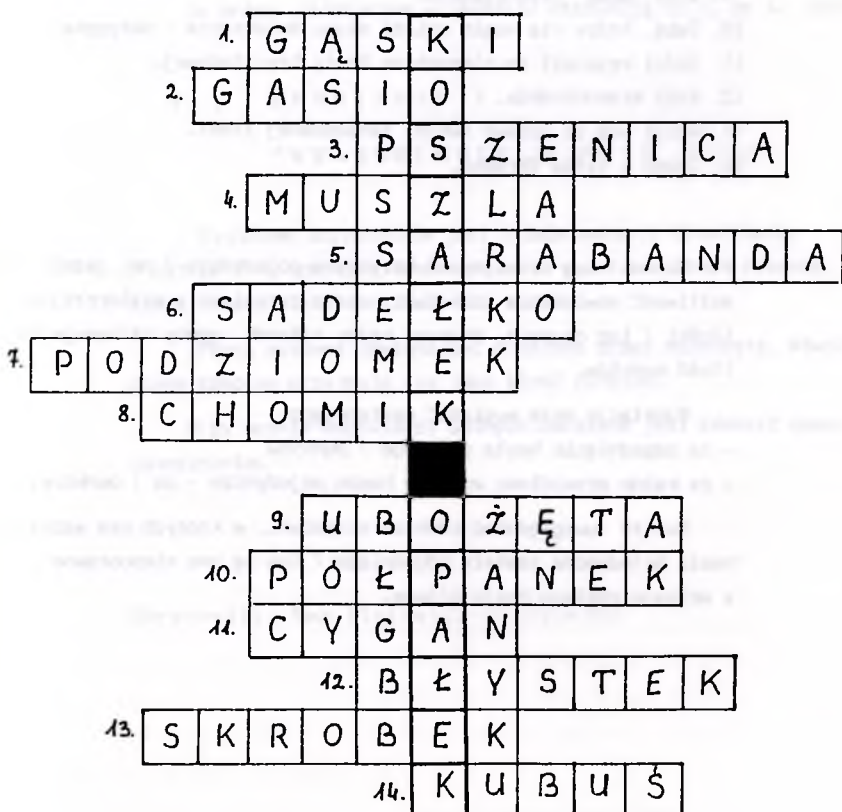
- Darujcie, jasne pany! Darujcie, wielmożne pany!
Ja myślał, że wy mały, a wy czarodzieje!

/ Cygana /

Osoba prowadząca odczytuje głośno fragmenty wyżej zamieszczone. Uczestnicy udzielają odpowiedzi na piśmie / na karteczkach podpisanych imieniem i nazwiskiem/. Za każdą prawidłową odpowiedź można uzyskać 1 punkt.

W wywiadku dużej grupy dzieci - uczestnicy, po uważnym wysłuchaniu tekstu, sygnalizują gotowość odpowiedzi przez podniesienie ręki. Prowadząca wybiera do odpowiedzi tę osobę, która zgłosiła się pierwsza. Można poprosić któreś z dzieci o pomoc przy ocenie kolejności zgłoszeń.

IV. KRZYŻÓWKA

Znaczenie haseł:

1. Królowa Tatra pomogła Marysi je odzyskać.
2. Piesek sierotki Marysi.
3. Marysia znalazła ją w jamie pod dębem.
4. Krasnoludki zrobiły z niej kuchnię.
5. Jego pieśń zachęciła ubogiego Skrobka do pracy.
6. Zadusił gąski sierotki Marysi.
7. Największy żarłok wśród krasnoludków.
8. Walczył z lisem jak równy z równym.
9. Inna nazwa krasnoludków.
10. Żaba, która nie mogła znieść sławy świerszcza - skrzypka.
11. Niósł krasnali na plecach do Groty Kryształowej.
12. Król krasnoludków.
13. Wziął się za uprawę swojej zaniedbanej ziemi.
14. Jeden z synów Skrobka.

Oziesi mogą rozwiązywać krzyżówkę pojedynczo / np. jeżeli jest możliwość powielenia krzyżówki wraz z pytaniami w wystarczającej ilości / lub grupowo. Wówczas każdy członek grupy otrzymuje tę samą ilość punktów.

Punktacja może wyglądać następująco:

- za odgadnięcie hasła głównego 5 punktów
- za każde prawidłowo wpisane hasło pojedyncze - po 1 punkcie.

Należy uwzględnić również krzyżówki, w których nie wszystkie hasła pojedyncze zostały odgadnięte / lub są one niepoprawne /, a wpisane zostało hasło główne.

V . PRACA PLASTYCZNA

Dzieci wykonują pracę plastyczną / dowolną techniką / związaną tematycznie z treścią książki.

Praca może być wykonana w trakcie imprezy lub przyniesiona na imprezę już ukończona - w zależności od ilości realizowanych propozycji, liczby uczestników, warunków lokalowych itp.

Wskazane jest, by przy ocenie prac plastycznych pomógł nauczyciel plastyki lub plastyk.

Za prace plastyczne uczestnicy otrzymują od 1. do 6. punktów.

VI . OPOWIADANIE

" KRASNOLUDEK W MOIM DOMU "

Zadaniem uczestników jest przedstawienie opowiadania / ustnie / na powyższy temat. Może to być także praca pisemna, którą dzieci pisały w szkole lub w domu.

Praca pisemna powinna być oceniona przez polonistę. Wówczas ocenę szkolną przyjmuje się jako ilość punktów.

Przy ocenie wypowiedzi ustnych wskazana jest również pomoc nauczyciela.

Opracowała: Ewa Ziniewicz-Siergiejko

KĄCIK AMATORA

Dlaczego miłość?

Czym wielka miłość? Zadaję pytanie.
Sennym marzeniem, piekłem czy rajem?
Czy też odwieczną tęsknotą człowieka?
Czy stanem duszy, na który się czeka?
Dlaczego człowiek miłości tak pragnie?
Szuka drugiego, do niego się garnie.
Dlaczego Boże tak to uczyniłeś,
Że miłość daje potęgę i siłę?
I świat się staje wesoły, radosny,
A tak przepiękny, jak poranek wiosny.
To miłość z oczu ludzkich promieniuje,
Człowiek zaś dobrym, szlachetnym się czuje.
I tą szczęśliwość, która dana jemu,
Pragnie przekazać swojemu bliźniemu.
Gdy ogarnięty człowiek jest miłością,
Poradzi życia wszelkim przeciwnościom.
Wybitne dzieła, heroiczne czyny,
Z miłości wielkiej zawsze pochodziły.
Miłość jest również cichym serca drzeniem,
Ogromnym bólem, łzami i cierpieniem.
Smutno i czarno, pusto i strasznie,
Gdy człowiek traci miłość na zawsze.
Nie ma on dawnej w sercu swym radości,
Boviem tam rozpacz okrutna zagości.
Jakaż moc wielka w miłości wciąż drzemie,
Bo chociaż często bólu jest zderzeniem,
Człowiek tak bardzo wciąż za nią tęskni,
Tracąc ją w życiu, pragnie nawet śmierci.
A więc to MIŁOŚĆ sens życia nadaje,
Chociaż jest piekłem i niebem i majem ...

Na pamiątkę Paniom Bibliotekarkom
Regina Ryżewska

Zwierzyniec Wielki, 27.03.1993r.

KRONIKA

WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ I IMPREZ

1.

17 marca b.r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku odbyła się konferencja kierowników i dyrektorów placówek bibliotek terenowych oraz kierowników działów WBP z Pełnomocnikiem Ministra Kultury i Sztuki d/s Literatury, Książki i Bibliotek - Panem Andrzejem Rosnerem, który omówił "założenia polityki kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem książki i bibliotek".

Po południu Pełnomocnik oraz dyrektor WBP wzięli udział w programie radiowym Radia Białystok "Zadzwoń do nas", gdzie rozmawiano z mieszkańcami województwa o stanie bibliotek publicznych w województwie białostockim.

2.

24 marca b.r. odbyło się seminarium dla kierowników Oddziałów dla Dzieci i Młodzieży bibliotek miejskich, miejsko-gminnych i gminnych oraz filii bibliotecznych m.3-stoku. Seminarium odbyło się w Filii Bibliotecznej Nr 7 na Zielonych Wzgórzach. W programie między innymi:

- wykład n.t. "Rola bibliotekarza w osycho społecznej rewalidacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej"
- hospitacja imprezy czytelniczej przygotowanej przez Filię Biblioteczną Nr 7.

3.

29 marca odbyła się kolejna sesja Miejskiej Rady w 3-stoku na której uchwalony został budżet miasta w tym również dotacja dla WBP z przeznaczeniem na opłatę czynszu filii bibliotecznych oraz na zakup księgozbioru. Dotacja w wysokość 1.400 mln zł.

4.

31 marca b.r. w WBP odbyła się narada ogólna ze wszystkimi pracownikami WBP na której omówiono działalność finansową, gospodarczą i merytoryczną w 1992r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej. Referowali kierownicy działów. Dyrektor omówiła sytuację budżetową placówki w 1993 roku.

5.

W dniu 31 marca b.r. odbyło się spotkanie dyrektora WBP z Przewodniczącą Komisji Kultury Miejskiej rady w B-stoku Panią Krystyną Choińską, na którym dyrektorka poinformowała o sytuacji finansowej WBP oraz podziękowała za pomoc i wsparcie wniosku o przyznanie dotacji dla WBP na utrzymanie filii bibliotecznych w mieście.

6.

W dniu 7 kwietnia 1993 r. jubileusz 25-lecia obchodziła kierowniczką działu informacyjno-bibliograficznego Pani mgr Halina Sołomianko.

7.

W dniu 5 czerwca 1993r. odbyło się podsumowanie wojewódzkiego konkursu dziecięcego "Literackie spotkania młodych"

8.

11 czerwca 1993r. w Knyszynie odbyło się spotkanie twórców i animatorów kultury województwa białostockiego. Zastężonym bibliotekarzom wręczono odznaczenia, dyplomy i nagrody. Odznaki "Zasłużony Działacz Kultury" otrzymały:

- Nona Kurianowicz - kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Białowieży
- Jadwiga Majerowska - dyrektor Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Łapach
- Ewa Ostrowska - kierownik Filii Bibliotecznej Nr 6 w Białymstoku

Dyplomy Wojewody Białostockiego wręczono:

- Ewie Ziniewicz-Siergiejko - instruktorowi WBP
- Danucie Markowskiej - kierownikowi Działu Oświatowego WBP
- Elżbiecie Petelskiej - kierownikowi Czytelni Książek WBP
- Julii Pytkowskiej - pracownikowi Działu Zbiorów Specjalnych WBP.

Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki otrzymała Pani Krystyna Choińska pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego WBP.

Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania książki uzyskała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej.

(red)

Na zakończenie naszego numeru pragniemy zwrócić uwagę na artykuł pana Jerzego Maja o.t. "Biblioteki powiatowe - podstawa sieci bibliotek publicznych" opublikowany w "Poradniku bibliotekarza" w którym autor podnosi problem przywrócenia bibliotek stopnia powiatowego. W artykule pojawiają się pytania skierowane do bibliotekarzy no. co powinno zmienić się w systemie bibliotecznym?, jaka ma być jego nowa struktura?, kto ma finansować powiatowe ogniwa?, jakie ma sprawować funkcje biblioteka powiatowa?, jaki zakres działania, zadań i uprawnień powinna mieć biblioteka stopnia wojewódzkiego? Na te i inne pytania jesteśmy ciekawi Waszej odpowiedzi. Oczekujemy na listy.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im.Łukasza Górnickiego
w Białymstoku

U W A G A !

B I B L I O T E K I P U B L I C Z N E

mamy przyjemność zaproponować Państwu
najnowszy system komputeryzacji obsługi
biblioteki

"Wypożyczalnia"

"Katalog"

"Zbiory muzyczne"

- szybki i niezawodny w działaniu
- nowoczesny i łatwy w obsłudze
- możliwość pracy w sieci

Wszystkich informacji udzielamy telefonicznie,
korespondencyjnie i na miejscu.

"Wypożyczalnia" - tel. 416-505 pani Ewa Kołomecka

"Katalog" - tel. 415-535 pani Małgorzata
Kamińska

"Zbiory muzyczne" - tel. 325-195
pani Bożena Bartoszewicz-
Fabiańska